

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 3 marca 2020 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach karnych – Decyzja ramowa 2002/584/WSiSW – Europejski nakaz aresztowania – Artykuł 2 ust. 2 – Wykonanie europejskiego nakazu aresztowania – Zniesienie weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn – Warunki – Przestępstwo zagrożone w wydającym nakaz państwie członkowskim karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi przynajmniej trzy lata – Zmiana ustawodawstwa karnego wydającego nakaz państwa członkowskiego między datą popełnienia czynów a datą wydania europejskiego nakazu aresztowania – Wersja ustawy, którą należy wziąć pod uwagę w celu weryfikacji górnej granicy kary co najmniej trzech lat

W sprawie C-717/18

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez hof van beroep te Gent (sąd apelacyjny w Gandawie, Belgia) postanowieniem z dnia 7 listopada 2018 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 15 listopada 2018 r., w postępowaniu dotyczącym wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego przeciwko:

X,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes, R. Silva de Lapuerta, wiceprezes, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, E. Regan, P.G. Xuereb, L.S. Rossi (sprawozdawczyni) i I. Jarukaitis, prezesi izb, M. Ilešič, J. Malenovský, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, C. Toader, K. Jürimäe i C. Lycourgos, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Bobek,

sekretarz: M. Ferreira, główna administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 16 września 2019 r., rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu Procureur-generaal – I. De Tandt,
- w imieniu X – S. Bekaert i P. Bekaert, advocaten, i G. Boye, abogado,
- w imieniu rządu belgijskiego – C. Van Lul, C. Pochet i J.C. Halleux, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu hiszpańskiego – początkowo M. Sampol Pucurull, a następnie S. Centeno Huerta, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niderlandzki.

– w imieniu Komisji Europejskiej – S. Grünheid i R. Troosters, w charakterze pełnomocników,
po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 26 listopada 2019 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 2 pkt 2 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania w sprawie wykonania w Belgii europejskiego nakazu aresztowania wydanego przez Audiencia Nacional (sąd centralny, Hiszpania) wobec X.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Motywy 5 i 6 decyzji ramowej 2002/584 brzmią następująco:
 - „(5) Cel Unii [Europejskiej], jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, prowadzi do zniesienia ekstradycji między państwami członkowskimi i zastąpienia jej systemem przekazywania osób między organami sądowymi. W dalszej perspektywie wprowadzenie nowego, uproszczonego systemu przekazywania osób skazanych bądź podejrzanych, w celach wykonania wyroku lub wszczęcia postępowania prowadzącego do wydania wyroku [lub ścigania] w sprawach karnych, stwarza możliwość usunięcia [umożliwia wyeliminowanie] złożoności obecnych procedur ekstradycyjnych i związanej z nimi możliwości [związanego z nimi ryzyka] przewlekania postępowania. Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu orzecznictwa sądowego [Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości orzeczeń] w sprawach karnych, obejmujący zarówno decyzje prawomocne, jak i nieprawomocne [obejmujący zarówno orzeczenia wydane w toku postępowania, jak i kończące postępowanie].
 - (6) Europejski nakaz aresztowania, przewidziany w niniejszej decyzji ramowej, stanowi pierwszy konkretny środek w dziedzinie prawa karnego wprowadzający [w życie] zasadę wzajemnego uznawania, którą Rada Europejska określiła jako »kamień węgielny« współpracy sądowej”.
- 4 Artykuł 2 tej decyzji ramowej, zatytułowany „Zakres stosowania europejskiego nakazu aresztowania”, przewiduje:
 - „1. Europejski nakaz aresztowania może zostać wydany w przypadku czynów, które w świetle prawa obowiązującego w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym [polegającym na pozbawieniu wolności] o maksymalnym wymiarze co najmniej 12 miesięcy [których górna granica wynosi przynajmniej 12 miesięcy], albo w przypadku gdy zapadł wyrok [orzekający karę pozbawienia wolności] lub wydano środek zabezpieczający [polegający na pozbawieniu wolności] o wymiarze co najmniej czterech miesięcy.

2. Następujące przestępstwa, jeśli w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym [polegającym na pozbawieniu wolności, których górna granica wynosi przynajmniej trzy lata], i jako określone prawem [tak jak są zdefiniowane w prawie] wydającego nakaz państwa członkowskiego, stanowią na warunkach niniejszej decyzji ramowej podstawę, bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn, do przekazania na mocy europejskiego nakazu aresztowania:

– [...],

– terroryzm;

– [...]

[...]

4. Dla przestępstw innych niż określone w ust. 2 przekazanie następuje pod warunkiem [może zostać uzależnione od warunku], że czyny, za które wydaje się europejski nakaz aresztowania, stanowią przestępstwo w rozumieniu prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego, niezależnie od składowych elementów naruszeń prawa karnego lub ich opisu [niezależnie od jego znamion lub kwalifikacji prawnej].

5. Artykuł 8 wspomnianej decyzji ramowej, zatytułowany „Treść i forma europejskiego nakazu aresztowania”, stanowi w ust. 1:

„Europejski nakaz aresztowania zawiera następujące informacje, podawane zgodnie z formularzem znajdującym się w załączniku:

[...]

f) orzeczon[ą] kar[ę], jeśli istnieje prawomocny wyrok [został wydany ostateczny wyrok], lub skal[ę] przewidzianych za to przestępstwo kar w świetle prawodawstwa [przez ustawodawstwo] wydającego nakaz państwa członkowskiego;

[...]”.

6. Artykuł 17 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 ma następujące brzmienie:

„Europejski nakaz aresztowania stosuje się i wykonuje w trybie przewidzianym dla spraw niecierpiących zwłoki”.

7. Załącznik do tej decyzji ramowej zawiera formularz europejskiego nakazu aresztowania. Formularz ten przewiduje w lit. c), że „[w]skazania co do długości orzeczonej kary” dotyczą zgodnie z pkt 1 tej litery „maksymaln[ej] długoś[ci] kary pozbawienia wolności lub zatrzymania [lub środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności], jak[ie] można zastosować za określone przestępstwo(-a)”, a zgodnie z pkt 2 wspomnianej litery „zastosowan[ej] długoś[ci] kary pozbawienia wolności lub zatrzymania [lub środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności]”.

8. Wspomniany formularz przewiduje również w lit. e), opatrzonej nagłówkiem „Naruszenie”, przekazanie informacji o przestępstwach, do których „odnosi się” europejski nakaz aresztowania, a w szczególności „[o]pis okoliczności, w jakich przestępstwo (przestępstwa) popełniono, łącznie z określeniem daty, miejsca i stopnia uczestnictwa w przestępstwie (przestępstwach) osoby, której wniosek dotyczy”.

Prawo hiszpańskie

- 9 Artykuł 578 Código Penal (kodeksu karnego), w brzmieniu obowiązującym w chwili popełnienia czynów rozpatrywanych w postępowaniu głównym, przewidywał karę pozbawienia wolności do lat dwóch za przestępstwo pochwalania terroryzmu i poniżania osób będących jego ofiarami.
- 10 W dniu 30 marca 2015 r. art. 578 tego kodeksu został zmieniony w ten sposób, że przestępstwo to jest obecnie zagrożone między innymi karą pozbawienia wolności do lat trzech.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 11 Wyrokiem z dnia 21 lutego 2017 r. Audiencia Nacional (sąd centralny, Hiszpania) skazał X między innymi za popełnienie w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2013 r. czynów stanowiących przestępstwo pochwalania terroryzmu i poniżania osób będących jego ofiarami, przewidziane w art. 578 kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym w czasie popełnienia czynów, i wymierzył mu maksymalną karę dwóch lat pozbawienia wolności. Wyrok ten uprawomocnił się, jako że wyrokiem z dnia 15 lutego 2018 r. Tribunal Supremo (sąd najwyższy, Hiszpania) oddalił wniesioną od niego kasację.
- 12 Ponieważ X opuścił Hiszpanię i udał się do Belgii, Audiencia Nacional (sąd centralny) wydał w dniu 25 maja 2018 r. przeciwko niemu europejski nakaz aresztowania, a w dniu 27 czerwca 2018 r. uzupełniający europejski nakaz aresztowania w związku z przestępstwem „terroryzmu” w rozumieniu art. 2 ust. 2 tiret drugie decyzji ramowej 2002/584 w celu wykonania kary orzeczonej wyrokiem z dnia 21 lutego 2017 r.
- 13 W celu sprawdzenia, czy zgodnie z art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 rozpatrywane przestępstwo było zagrożone w prawie hiszpańskim karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym polegającym na pozbawieniu wolności, których górna granica wynosiła przynajmniej trzy lata, i w związku z tym stanowiło podstawę do przekazania bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (sąd pierwszej instancji w Flandrii Wschodniej, wydział w Gandawie, Belgia) jako wykonujący nakaz organ sądowy wziął pod uwagę art. 578 kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynów rozpatrywanych w postępowaniu głównym. Stwierdziwszy brak podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn, postanowieniem z dnia 17 września 2018 r. sąd ten odmówił wykonania uzupełniającego europejskiego nakazu aresztowania z dnia 27 czerwca 2018 r.
- 14 Hof van beroep te Gent (sąd apelacyjny w Gandawie, Belgia), do którego Procureur-generaal (prokurator generalny, Belgia) wniósł środek odwoławczy od tego postanowienia, ma wątpliwości co do wersji przepisów prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego, którą należy wziąć pod uwagę w celu ustalenia, czy spełniony jest przewidziany w art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 warunek dotyczący tego, by górna granica kary pozbawienia wolności wynosiła przynajmniej trzy lata. Uważa on, że w świetle art. 578 kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym w chwili popełnienia czynów rozpatrywanych w postępowaniu głównym rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (sąd pierwszej instancji we Flandrii Wschodniej, wydział w Gandawie) miał prawo sprawdzić podwójną odpowiedzialność karną za popełniony czyn i odmówić wykonania uzupełniającego europejskiego nakazu aresztowania, ponieważ w tej wersji art. 578 tego kodeksu przewidywał karę pozbawienia wolności do lat dwóch. Wskazuje on jednak, że gdyby wersją tego przepisu, którą należy wziąć pod uwagę, była wersja obowiązująca w dniu wydania tego europejskiego nakazu aresztowania, trzeba by uznać, że rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (sąd pierwszej instancji we Flandrii Wschodniej, wydział w Gandawie) nie miał prawa sprawdzać podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn i nie mógł zatem odmówić wykonania wymienionego europejskiego nakazu aresztowania, ponieważ w tej nowej wersji wspomniany przepis przewiduje obecnie karę pozbawienia wolności do lat trzech.

- 15 W tych okolicznościach hof van beroep te Gent (sąd apelacyjny w Gandawie) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy art. 2 ust. 2 [decyzji ramowej 2002/584] – transponowanej na grunt prawa belgijskiego ustawą [z dnia 19 grudnia 2003 r. o europejskim nakazie aresztowania (*Belgisch Staatsblad* z dnia 22 grudnia 2003 r., s. 60075)] – zezwala na to, aby w celu dokonania przez wykonujące nakaz państwo członkowskie oceny, czy spełniony został określony w tymże artykule warunek, by górna granica kary wynosiła co najmniej trzy lata, można było powołać się na przepis prawa karnego obowiązujący w wydającym państwie członkowskim w chwili wydania europejskiego nakazu aresztowania?
- 2) Czy art. 2 ust. 2 [decyzji ramowej 2002/584] – transponowanej na grunt prawa belgijskiego [wspomnianą] ustawą z dnia 19 grudnia 2003 r. – zezwala na to, aby w celu dokonania przez wykonujące nakaz państwo członkowskie oceny, czy spełniony został określony w tymże artykule warunek, by górna granica kary wynosiła co najmniej trzy lata, można było powołać się na obowiązujący w chwili wydania europejskiego nakazu aresztowania przepis prawa karnego zaostrzający wymiar kary w porównaniu do przepisu prawa karnego, który obowiązywał w wydającym państwie członkowskim w chwili popełnienia czynu?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

- 16 Poprzez pytania prejudycjalne, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, że w celu sprawdzenia, czy przestępstwo, w związku z którym wydano europejski nakaz aresztowania, jest zagrożone w wydającym nakaz państwie członkowskim karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym polegającym na pozbawieniu wolności, których górna granica wynosi przynajmniej trzy lata, tak jak jest ono zdefiniowane w prawie wydającego nakaz państwa członkowskiego, wykonujący nakaz organ sądowy powinien wziąć pod uwagę prawo wydającego nakaz państwa członkowskiego w wersji mającej zastosowanie do czynów leżących u podstaw sprawy, w ramach której wydano europejski nakaz aresztowania, czy prawo wydającego nakaz państwa członkowskiego w wersji obowiązującej w chwili wydania tego nakazu aresztowania.
- 17 W celu udzielenia odpowiedzi na te pytania należy zauważyć, że zgodnie z art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 przestępstwa wymienione w tym przepisie stanowią podstawę do przekazania na warunkach przewidzianych w tej decyzji ramowej i bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn, jeśli w wydającym nakaz państwie członkowskim są zagrożone karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym polegającym na pozbawieniu wolności, których górna granica wynosi przynajmniej trzy lata, tak jak są zdefiniowane w prawie wydającego nakaz państwa członkowskiego.
- 18 Z przepisu tego wynika zatem, że definicja tych przestępstw i zagrożenie karą wynikają z prawa „wydającego nakaz państwa członkowskiego” (wyrok z dnia 3 maja 2007 r., *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, EU:C:2007:261, pkt 52).
- 19 Jednakże brzmienie art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 nie uściśla, jaką wersję tego prawa powinien wziąć pod uwagę wykonujący nakaz organ sądowy w celu sprawdzenia, czy jest spełniony przewidziany w tym przepisie warunek dotyczący tego, by górna granica kary pozbawienia wolności wynosiła przynajmniej trzy lata, gdy prawo to uległo zmianie między datą czynów leżących u podstaw sprawy, w ramach której wydano europejski nakaz aresztowania, a datą wydania lub nawet wykonania tego nakazu aresztowania.

- 20 Wbrew temu, co podnoszą rządy belgijski i hiszpański oraz prokurator generalny, okoliczność, że w art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 zastosowano czas terażniejszy trybu oznajmującego, nie pozwala na stwierdzenie, że wersją prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego, którą należy wziąć pod uwagę w tym celu, jest wersja obowiązująca w chwili wydania europejskiego nakazu aresztowania. Jak bowiem zauważył rzecznik generalny w pkt 33 i 42 opinii, po pierwsze, czas terażniejszy trybu oznajmującego jest powszechnie używany w uregulowaniach w celu wyrażenia obligatoryjnego charakteru przepisu, a po drugie, wspomniany art. 2 ust. 2 dotyczy zarówno europejskich nakazów aresztowania wydanych dla celów ścigania, a zatem w chwili, gdy dane przestępstwo nie zostało jeszcze ukarane, jak i europejskich nakazów aresztowania wydanych w celu wykonania kary pozbawienia wolności. Z zastosowania czasu terażniejszego trybu oznajmującego w tym przepisie nie można zatem wywodzić żadnej wskazówki co do wersji prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego, która ma znaczenie w świetle przesłanek stosowania wspomnianego przepisu.
- 21 W tych okolicznościach zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przy dokonywaniu wykładni przepisu prawa Unii należy uwzględniać nie tylko jego brzmienie, lecz także jego kontekst oraz cele regulacji, której część przepis ten stanowi (wyroki: z dnia 19 grudnia 2013 r., Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, pkt 34; z dnia 16 listopada 2016 r., Hemming i in., C-316/15, EU:C:2016:879, pkt 27; z dnia 25 stycznia 2017 r., Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, pkt 30).
- 22 W pierwszej kolejności, co się tyczy kontekstu, w który wpisuje się art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584, należy zauważyć, że ów art. 2 określa, jak wskazuje jego tytuł, zakres stosowania europejskiego nakazu aresztowania. Zgodnie z art. 2 ust. 1 tej decyzji ramowej europejski nakaz aresztowania może zostać wydany w przypadku czynów, które w świetle prawa obowiązującego w wydającym nakaz państwie członkowskim są zagrożone karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym polegającym na pozbawieniu wolności, których górna granica wynosi przynajmniej 12 miesięcy, albo w przypadku gdy zapadł wyrok orzekający karę pozbawienia wolności lub wydano środek zabezpieczający polegający na pozbawieniu wolności o wymiarze co najmniej czterech miesięcy. Jak zauważył rzecznik generalny w pkt 22 i 24 opinii, w razie spełnienia ustanowionego w owym art. 2 ust. 1 w dwóch alternatywnych postaciach warunku wydania europejskiego nakazu aresztowania, art. 2 ust. 2 i 4 decyzji ramowej wprowadzają rozróżnienie pomiędzy przestępstwami, w odniesieniu do których wykonanie w ten sposób wydanego europejskiego nakazu aresztowania powinno nastąpić bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn, a przestępstwami, w odniesieniu do których to wykonanie można uzależnić od takiej weryfikacji.
- 23 Z brzmienia art. 2 ust. 1 decyzji ramowej wynika zaś, że w odniesieniu do wydania europejskiego nakazu aresztowania w celu wykonania orzeczenia skazującego – jak ma to miejsce w niniejszym przypadku – minimalna granica czterech miesięcy może odnosić się jedynie do kary wymierzonej konkretnie w tym orzeczeniu zgodnie z prawem wydającego nakaz państwa członkowskiego mającym zastosowanie do czynów leżących u podstaw tego orzeczenia, a nie do kary, którą można by było orzec na mocy prawa tego państwa członkowskiego mającego zastosowanie w dacie wydania tego nakazu aresztowania.
- 24 Nie może być inaczej w odniesieniu do wykonania europejskiego nakazu aresztowania na podstawie art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584.
- 25 Przede wszystkim bowiem wykładnia, zgodnie z którą wykonujący nakaz organ sądowy powinien wziąć pod uwagę prawo wydającego nakaz państwa członkowskiego mające zastosowanie w różnym momencie w zależności od tego, czy sprawdza, czy europejski nakaz aresztowania mógł zostać wydany zgodnie z art. 2 ust. 1 tej decyzji ramowej, czy też ten nakaz aresztowania należy wykonać bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn na podstawie art. 2 ust. 2 wspomnianej decyzji ramowej, naruszałaby spójne stosowanie tych dwóch przepisów.

- 26 Okoliczność, że art. 2 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 odnosi się do „czynów, które w świetle prawa obowiązującego w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą”, podczas gdy art. 2 ust. 2 tej decyzji ramowej wymienia „przestępstwa, [które] w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą”, nie może wbrew temu, co podnoszą rządy belgijski i hiszpański oraz prokurator generalny, potwierdzać tej wykładni. Niezależnie bowiem od powodu, dla którego prawodawca Unii przyjął te dwa sformułowania, różnica między nimi w żaden sposób nie pozwala na stwierdzenie, że wersją prawa tego państwa członkowskiego, którą wykonujący nakaz organ sądowy powinien wziąć pod uwagę dla celów art. 2 ust. 2 wspomnianej decyzji ramowej, powinna być wersja obowiązująca w dacie wydania tego nakazu aresztowania.
- 27 Podobnie, co się tyczy art. 2 ust. 4 decyzji ramowej 2002/584, wbrew temu, co twierdził prokurator generalny na rozprawie przed Trybunałem, przepis ten nie jest w żaden sposób istotny dla określenia wersji prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego, którą należy wziąć pod uwagę dla celów art. 2 ust. 2 tej decyzji ramowej, tym bardziej że odnosi się on jedynie do prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego.
- 28 Następnie wykładnia, zgodnie z którą wersją prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego, którą powinien wziąć pod uwagę wykonujący nakaz organ sądowy dla celów art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584, jest wersja mająca zastosowanie do czynów leżących u podstaw sprawy, w ramach której wydano europejski nakaz aresztowania, znajduje potwierdzenie w art. 8 tej decyzji ramowej. Przepis ten określa informacje mające na celu dostarczenie minimalnych danych formalnych, koniecznych, aby umożliwić wykonującym nakaz organom sądowym szybkie rozpatrzenie europejskiego nakazu aresztowania poprzez wydanie w trybie pilnym decyzji w sprawie przekazania (zob. podobnie wyrok z dnia 23 stycznia 2018 r., Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, pkt 59).
- 29 W szczególności zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. f) tej decyzji ramowej europejski nakaz aresztowania zawiera między innymi informacje dotyczące orzeczonej kary, jeśli został wydany ostateczny wyrok, lub skali przewidzianych za to przestępstwo kar przez ustawodawstwo wydającego nakaz państwa członkowskiego, przy czym takie informacje należy podać „zgodnie z formularzem znajdującym się w załączniku” do wspomnianej decyzji ramowej, który to formularz trzeba zatem uwzględnić przy dokonywaniu wykładni tego przepisu (wyrok z dnia 1 czerwca 2016 r., Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, pkt 44).
- 30 W tym względzie w lit. c) tego formularza przewidziano, że wskazania co do długości orzeczonej kary, które powinien dostarczyć wydający nakaz organ sądowy, dotyczą zgodnie z pkt 1 tej litery „maksymaln[ej] długoś[ci] kary pozbawienia wolności lub zatrzymania [lub środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności], jak[ie] można zastosować za określone przestępstwo(-a)”, a zgodnie z pkt 2 wspomnianej litery „zastosowan[ej] długoś[ci] kary pozbawienia wolności lub zatrzymania [lub środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności]”.
- 31 Z samego brzmienia lit. c) wspomnianego formularza, a w szczególności z określenia „zastosować” lub „zastosowana” użytego w celu opisu kary, w odniesieniu do której należy dostarczyć wskazania, wynika zatem, że kara ta jest karą, która w zależności od przypadku może być zastosowana lub została konkretnie zastosowana w orzeczeniu skazującym, a zatem karą wynikającą z wersji prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego, która ma zastosowanie do rozpatrywanych czynów.
- 32 Ponadto, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 58 i 59 opinii, informacje, które należy zawrzeć w formularzu ujętym w załączniku do decyzji ramowej 2002/584, dotyczą konkretnych elementów sprawy, w ramach której wydano europejski nakaz aresztowania, jak wynika w szczególności z lit. e) tego formularza, zgodnie z którą wydający nakaz organ sądowy jest zobowiązany do sprecyzowania okoliczności, w jakich popełniono przestępstwo.

- 33 W tych okolicznościach wykonujący nakaz organ sądowy nie może w celu sprawdzenia poszanowania przewidzianego w art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 progu kary wziąć pod uwagę wersję prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego, która byłaby inna od wersji mającej zastosowanie do czynów leżących u podstaw sprawy, w ramach której wydano europejski nakaz aresztowania.
- 34 W drugiej kolejności tę wykładnię art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 potwierdza cel tej decyzji ramowej.
- 35 Jak bowiem wynika z motywu 5 wspomnianej decyzji ramowej, służy ona dzięki ustanowieniu nowego, prostszego i wydajniejszego systemu przekazywania osób skazanych lub podejrzanych o naruszenie przepisów ustawy karnej, ułatwieniu i przyspieszeniu współpracy sądowej, przyczyniając się w ten sposób do realizacji wyznaczonego Unii celu, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w oparciu o wysoki stopień zaufania, jakie powinno istnieć między państwami członkowskimi (wyroki: z dnia 16 lipca 2015 r., Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, pkt 28; z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 76; a także z dnia 25 stycznia 2017 r., Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, pkt 31).
- 36 Gdyby zaś prawo wydającego nakaz państwa członkowskiego, które powinien wskazać wydający nakaz organ sądowy zgodnie z formularzem ujętym w załączniku do decyzji ramowej 2002/584 i które powinien wziąć pod uwagę wykonujący nakaz organ sądowy w celu sprawdzenia, czy europejski nakaz aresztowania należy wykonać na podstawie art. 2 ust. 2 tej decyzji ramowej bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn, nie było prawem mającym zastosowanie do czynów leżących u podstaw sprawy, w ramach której wydano ten europejski nakaz aresztowania, wykonujący nakaz organ sądowy mógłby mieć trudności w określeniu mającej znaczenie wersji tego prawa, jeśli wspomniane prawo zostało zmienione pomiędzy datą popełnienia czynów a datą, w której ten ostatni organ ma orzec o wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania.
- 37 W związku z tym wykonujący nakaz organ sądowy powinien mieć możliwość oparcia się w ramach stosowania art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 na informacjach dotyczących długości kary, które są zawarte w samym europejskim nakazie aresztowania zgodnie z formularzem ujętym w załączniku do tej decyzji ramowej. Zważywszy bowiem, że zgodnie z art. 17 ust. 1 wspomnianej decyzji ramowej europejski nakaz aresztowania należy stosować i wykonywać w trybie przewidzianym dla spraw niecierpiących zwłoki, badanie prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego, do którego przeprowadzenia ten organ jest zobowiązany w ramach stosowania wspomnianego art. 2 ust. 2, powinno odbyć się w sposób konieczny szybko, a w konsekwencji zostać dokonane na podstawie informacji dostępnych w samym europejskim nakazie aresztowania. Wymaganie od tego organu, by sprawdził dla celów wykonania tego nakazu, czy prawo wydającego nakaz państwa członkowskiego, które ma zastosowanie do rozpatrywanych czynów, nie zostało zmienione po dacie popełnienia tych czynów, byłoby sprzeczne z celem decyzji ramowej 2002/584, przypomnianym w pkt 35 niniejszego wyroku.
- 38 Odmienna wykładnia byłaby zresztą źródłem niepewności przy uwzględnieniu trudności, jakie wykonujący nakaz organ sądowy mógłby napotkać przy ustalaniu różnych wersji tego prawa mających ewentualnie znaczenie, i w konsekwencji byłaby sprzeczna z zasadą pewności prawa. Ponadto uzależnienie wykonania europejskiego nakazu aresztowania od prawa mającego zastosowanie w chwili jego wydania naruszałoby wymogi przewidywalności wynikające z tejże zasady pewności prawa.
- 39 Co więcej, art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 nie można interpretować w ten sposób, że mógłby on umożliwić wydającemu nakaz państwu członkowskiemu poprzez zmianę kar grożących w jego ustawodawstwie objęcie zakresem stosowania tego przepisu osób, które w chwili popełnienia czynów stanowiących przestępstwo mogłyby odnieść korzyść z weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn.

- 40 Co się tyczy poza tym tezy bronionej przez rządy belgijski i hiszpański, zgodnie z którą obowiązek wzięcia pod uwagę wersji prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego obowiązującej w chwili wydania europejskiego nakazu aresztowania przez wykonujący nakaz organ sądowy dla celów art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 przyczyniłby się w niniejszym przypadku do realizacji celu polegającego na ułatwieniu przekazania danej osoby w zakresie, w jakim przy uwzględnieniu tej wersji warunek weryfikacji podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn nie miałby już zastosowania, należy wskazać, że wykładnia tego przepisu, którą należy przyjąć, nie może zależeć od szczególnych okoliczności faktycznych konkretnego przypadku.
- 41 Należy wreszcie przypomnieć, że w dziedzinie uregulowanej decyzją ramową 2002/584 zasada wzajemnego uznawania, która stanowi – jak wynika w szczególności z jej motywu 6 – „kamień węgielny” współpracy sądowej w sprawach karnych, stosuje się do art. 1 ust. 2 tej decyzji ramowej, na mocy którego państwa członkowskie są co do zasady zobowiązane do uwzględnienia europejskiego nakazu aresztowania. Wynika stąd, że wykonujący nakaz organ sądowy może odmówić wykonania takiego nakazu wyłącznie w enumeratywnie wyliczonych wypadkach obligatoryjnej odmowy wykonania, przewidzianych w art. 3 decyzji ramowej 2002/584, lub fakultatywnej odmowy wykonania, przewidzianych w art. 4 i 4a decyzji ramowej. Poza tym wykonanie europejskiego nakazu aresztowania można uzależnić wyłącznie od jednego z warunków wyczerpująco określonych w art. 5 wspomnianej decyzji ramowej [zob. podobnie wyrok z dnia 12 grudnia 2019 r., Openbaar Ministerie (prokurator królewski w Brukseli), C-627/19 PPU, EU:C:2019:1079, pkt 23, 24 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 42 W związku z tym okoliczność, że rozpatrywane przestępstwo nie może prowadzić do przekazania bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn na podstawie art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584, nie oznacza jednak, że należy odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania. Do wykonującego nakaz organu sądowego należy bowiem zbadanie określonego w art. 2 ust. 4 tej decyzji ramowej kryterium podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn w odniesieniu do tego przestępstwa.
- 43 W świetle całości powyższych rozważań na przedstawione pytania prejudycjalne należy odpowiedzieć, że art. 2 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, że w celu sprawdzenia, czy przestępstwo, w związku z którym wydano europejski nakaz aresztowania, jest zagrożone w wydającym nakaz państwie członkowskim karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym polegającym na pozbawieniu wolności, których górna granica wynosi przynajmniej trzy lata, tak jak jest ono zdefiniowane w prawie wydającego nakaz państwa członkowskiego, wykonujący nakaz organ sądowy powinien wziąć pod uwagę prawo wydającego nakaz państwa członkowskiego w wersji mającej zastosowanie do czynów leżących u podstaw sprawy, w ramach której wydano europejski nakaz aresztowania.

W przedmiocie kosztów

- 44 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniach głównych, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 2 ust. 2 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi należy interpretować w ten sposób, że w celu sprawdzenia, czy przestępstwo, w związku z którym wydano europejski nakaz aresztowania, jest zagrożone w wydającym nakaz państwie członkowskim karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym polegającym na pozbawieniu wolności, których górna granica wynosi przynajmniej trzy lata, tak jak jest ono

zdefiniowane w prawie wydającego nakaz państwa członkowskiego, wykonujący nakaz organ sądowy powinien wziąć pod uwagę prawo wydającego nakaz państwa członkowskiego w wersji mającej zastosowanie do czynów leżących u podstaw sprawy, w ramach której wydano europejski nakaz aresztowania.

Podpisy